

הרבנות הראשית לישראל
Chief Rabbinate of Israel

מחלקת הבחינות
Exams Department

מועד אב תשע"ח

בס"ד, ד' אב תשע"ח

בחינה בהלכות חופה וקידושין

הוראות לנבחן:

- יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
- אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – לא יבדק והנבחן יוזמן לוועדת משמעת.
- לתשומת לבכם: דפי הטייטה לא ייבדקו!
- חלק א' - עיון - 7 שאלות, חובה לענות על 6 מתוך 7 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 6 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 6 התשובות שמבקש לבדוק.
- חלק ב' - בקיאות - חובה לענות על 2 מתוך 3 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 2 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 2 התשובות שמבקש לבדוק.
- חלק ג' - יישום - חובה לענות על 2 מתוך 3 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 2 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 2 התשובות שמבקש לבדוק.
- בחלק א' - עיון - יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
- בחלק ב' - בקיאות - יש לציין את דעת השו"ע, הרמ"א, ונר"כ.
- בחלק ג' - יישום - יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
- יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

חלק א' - עיון

יש לענות על 6 שאלות מתוך 7 שאלות

1. קידושין ע"י הכלה

- כלה תחת החופה, שמסרה בשתיקה טבעת לחתנה, האם נחשוש לקידושין במקרה שהחתן נחשב לאדם חשוב?
- הגדר מיהו אדם חשוב לעניין זה?

2. קידושין

- קידש אשה תחת החופה ואמר לה הרי את מקודשת לי באלפיים דולר ונתן לה בנתיים עשר דולר, האם היא מקודשת?
- בציור הנ"ל ואמר לה הרי וכו' באלפיים דולר אלו ומסר לה חבילה או שהתחיל לספור לה, וחסר שטר אחד, האם מקודשת מיד, והאם צריך שיקבל עליו את השטר החסר כחוב?
- האם יכולה לחזור בה עד לאחר מסירת השטר האחרון?
- ומה הדין כשלא חזרה, ומחלה לו, או ששתקה?
- ומה הדין כשהסכימה אך הבעל רוצה לחזור בו בטענה שעדיין לא הושלמו הקידושין?

3. שיטה אחרונה

- תקנו חז"ל לחזור מעניינו של שטר בשיטה אחרונה, באר תוקף השטר במקרים הבאים:
- א. בדיעבד, שלא חזר על עניין השטר, בשיטה האחרונה?
 - ב. כתב בסוף השטר: 'וקנינא מיניה'?
 - ג. ב' עדים המעידים שהם כתבו את השורה האחרונה?
 - ד. יש מרחק אויר מתחת לשיטה האחרונה.

4. העמיד לה ערב קבלו על כתובתה

הכותב לאשתו כתובה גדולה [ואין בזה אסמכתא] ולאחר הנישואין חשש שיגיע לידי ביצוע, האם מותר לו לבטח עצמו בביטוח או להעמיד לה ערב קבלו שאם יצטרך לשלם לה על סכום הכתובה, הביטוח או הערב ישלמו עבורו? ומה הדין אם עשה כן לפני הנישואין.

5. כוס ז' ברכות:

איתא בגמ' [פסחים קב:]: "בני חבורה שקדש עליהם היום בעינן ב' כוסות, על כוס א' אומר ברכת המזון ועל השני אומר קידוש היום"
האם ניתן ללמוד מגמ' זו לדין ז' ברכות שיש לעשותן על ב' כוסות?
באר: א. דעות הראשונים ופסק ההלכה
ב. ג' טעמים לחלק בין המקרים.

6. מחלה על כתובתה

א. אשה שמחלה לבעלה כתובתה בע"פ או בכתב האם מועיל ופטור מהכתובה או לא. כשמגרשה מיד או ממשיך לדור עמה.
ב. ובאופן שחוזר וכותב לה האם יכתוב לה הסכום כמאז לבתולה מאתיים או כעכשיו שהיא כבר בעולה ויכתוב לה רק מנה.
ג. והאם יכתוב שוב תוספת כמו בכתובה הראשונה.
ד. באופן שהמחילה לא הועילה, האם צריך לחזור ולכתוב לה או לסמוך על הכתובה הראשונה.
ה. כשכותב לה שוב מאיזה זמן יכתוב לה?

7. פסולי עדות קורבה

א. גרים תאומים שאמם טבלה לגירותה בזמן שהיתה מעוברת בהם, האם כשרים להעיד ביחד?
ב. תרי בעל כאשתו שני בשני – באר הציור והדין?

חלק ב' – בקיאות
יש לענות על 2 שאלות מתוך 3 שאלות

8. זכר לחורבן

איתא בגמ' ב"ב ס: - "מאי על ראש שמחתי? אמר רב יצחק: זה אפר מקלה שבראש חתנים. א"ל רב פפא לאביי: היכא מנח לה? במקום תפילין"
א. האם ראוי להנהיג מנהג זה בימינו, ומדוע?
ב. קישוט העשוי ממרגליות, האם מותר לכלה להתקשט בו?

9. עדות

א. עד שהעיד בזמן שהיה קרוב והיה יודע שהוא קרוב אלא שהבי"ד לא ידעו מזה וקבלו עדותו, או שהוא עצמו לא ידע שהוא קרוב, האם יכול לחזור ולהעיד כשבטלה קורבתו, והאם יש הבדל בין לפני פסק דין לאחר פסק דין?

ב. עד שיודע שהוא קרוב או עבר עבירה במזיד שהוא פסול מדאורייתא או נוגע והתבקש לבוא להעיד ואף אחד לא יודע מפסולו, האם מותר או חייב לבוא להעיד?

10. חישוב ז' ימי משתה

א. חופה שנערכה קודם השקיעה וסעודת הנישואין נערכה בלילה, אימתי מתחילים ז' ימי המשתה?
ב. נישואין שנערכו ביום ד' לאחר חצות, האם ניתן לברך ז' ברכות ביום ד' הבא קודם חצות?

חלק ג' – יישום
יש לענות על 2 שאלות מתוך 3 שאלות

11. טעויות בקידושין ובכתובה :

קידושין שנעשו בפני ב' עדים והתגלה כי אחד מעדי הקידושין מחלל שבת בפרהסיא, וכן התברר כי בכתובה נכתב שם החתן או הכלה שלא כדין:

- א. האם יש לחתן לקדש שוב?
- ב. האם צריך לערוך כתובה חדשה?
- ג. האם יש לברך פעם נוספת ז' ברכות?

12. שמחה

- א. כלה שמוחלת לחתן שלא יאכל עמה או לשמוח עמה או שיצא יחיד לשוק או שיעשה מלאכה, האם מועיל מחילתה? ומדוע?
- ב. והאם יש הבדל בין נושא בתולה ולנושא בעולה?
- ג. האם מותר לשותף של החתן לעסוק במלאכה בחנות המשותפת להם?
- ד. האם מותר לחתן להסתפר בתוך שבעת ימי המשתה?

13. תשלום הכתובה

- א. זוג שהתחתנו בירושלים ומנהג המקום לכתוב כתובה סך עשרים אלף דולר ארה"ב, והחתן אמר למסדר קידושין לכתוב עשרת אלפים דולר ארה"ב, והכלה ומשפחתה לא שמו לב לשינוי, כמה תקבל אם תתאלמן או תתגרש?
- ב. זוג שהבעל גר בירושלים והאשה מאירופה איזה סכום כתובה יתן לה כמנהג ירושלים או כמנהג אירופה?
- ג. סיכמו לגור שנתיים בירושלים ואח"כ באירופה והחתונה היתה בירושלים, ונתגרשו תוך זמן של השנתיים או אח"כ כמה יתן?

בהצלחה!